

VAN KATHOLIEKE PABO ZWOLLE NAAR HOGESCHOOL KPZ

In 1994 zat ik samen met mijn studiegenoten in de aula van Katholieke Pabo Zwolle. De school was veel kleiner dan nu en bestond uit het hoofdgebouw en een barak aan de achterzijde met een aantal lokalen en de mediatheek. Er zaten zo'n 400 studenten op de voltijdopleiding, 100 per jaargroep. We voelden ons thuis op 'onze' school en heel betrokken. 'Weet jij wat er straks gezegd gaat worden?' hoorde ik naast me. We zaten te wachten op een 'belangrijke mededeling'. Spannend, want we hadden geen idee waar het over zou gaan. Harrie Poulssen en Marry Oost klommen op het podium. Het nieuwe logo met de veer werd gepresenteerd.

We zijn inmiddels ruim 25 jaar verder. Huidige studenten zullen het logo van de veer niet meer kennen. Voor dit artikel heb ik gesproken met oud-medewerkers van KPZ en ga ik in op de verschillende logo's die KPZ heeft gehad en de achterliggende boodschap.

VERHUIZING VAN STEENWIJKERWOLD NAAR ZWOLLE

Katholieke Pabo Zwolle vindt haar oorsprong in Steenwijkerwold. De Normalschool werd opgericht in 1895 door de kloosterorde van de zusters van de Voorzienigheid. Dit werd later de kweekschool en in de Pedagogische Akademie. In de jaren 80 had de Pedagogische akademie echter te maken met afnemende studentaantallen. Er werd besloten om naar Zwolle te verhuizen, 78 studenten verhuisden in 1984 mee. De naam Studiecentrum Steenwijkerwold werd vervangen door Katholieke Pabo Zwolle.

De opleiding was maatschappelijk georiënteerd. Naast de vakvakken Nederlands, pedagogiek en cuma (cultuur en maatschappij) werd er veel aandacht geschonken aan expressievakken. De centralere ligging trok studenten uit verschillende windstreken aan en al snel groeide het aantal naar 200. Het kantelpunt waar de opleiding voor stond, meer studenten aantrekken en de verhuizing naar Zwolle, is terug te zien in het logo. Oud-docent Theo Hulshof: 'In het logo zie je de Z van Zwolle, maar ook

het kruis van het katholieke geloof. Juist omdat we katholiek waren mochten wij in Zwolle deze opleiding voortzetten. Het was ons bestaansrecht. En het blauw, dat staat voor het oneindige.'

DE SCHOOL MET DE VEER

In 1994 stond de school opnieuw voor een kantelpunt. Steeds meer studenten wilden op Katholieke Pabo Zwolle studeren, in de voltijd en de deeltijd. De overheid vond dat de school meer studenten moest toelaten, maar de directie was eigenwijs en geloofde dat kwaliteit belangrijker was dan veel studenten. 'Er gebeurde veel in het onderwijs, maar we gingen niet mee met iedere golf,' aldus Henk Swart. 'We hebben altijd onze eigen koers bepaald en hadden oog voor wat werkelijk van belang was voor de ontwikkeling van kinderen. Lesgeven is een ambacht en dat zie je terug in het logo met de veer.' Harrie Poulssen beaamt: 'Opvoeden is een vak. We hebben in ons onderwijs altijd toegespitst op de talenten van kinderen. Wat doet het kind? Wat heeft het nodig? We bleven bewust klein om de kwaliteit te kunnen waarborgen.' Het logo met de veer is een voorbeeld van eigenwijs durven zijn. Je eigen verhaal durven schrijven. Marry Oost: 'Er zaten meerdere gedachtes achter de veer vanuit verschillende vakgebieden zoals Nederlands (spreekwoorden zoals Een veer op de hoed steken), geschiedenis en schrijven.' Harrie: 'Ook de blauwgroene kleur was een bewuste keuze en stond voor ontwikkeling, expressie en avontuurlijk. Daarnaast werd er in het briefpapier een beeltenis van Socrates toegevoegd.'

AFSCHEID VAN DE VEER

De veer heeft achttien jaar op de gevel van KPZ gestaan. De 'school met de veer' was een begrip in de regio en heeft meerdere restylen ondergaan. Toch werd er in 2012 afscheid genomen van de veer. Het logo bestond in die tijd uit de naam Katholieke Pabo Zwolle, waarbij de veer uit de P van Pabo leek te komen. Daaronder stond Hogeschool Leraren Primair Onderwijs. Een werkgroep, waar ik ook deel van uit mocht maken, onder leiding van de toenmalige bestuurder Jan Heijmans, heeft uitgebreid nagedacht over wat een nieuw logo zou moeten uitstralen. Minder alleen 'pabo' en meer diversiteit vonden we belangrijk, waarbij ook recht werd gedaan aan de opleidingen en activiteiten van het Centrum voor Ontwikkeling (nascholing) en de activiteiten van het KPZ Onderzoekscentrum.

Na een traject met studenten van de opleiding Mediavormgeving van Sint Lucas in Boxtel en diverse keren medewerkers en studenten geraadpleegd te hebben, hebben vier ontwerpbureaus hun ontwerpen gepitcht. Het logo dat uiteindelijk gekozen is had een frisse en professionele uitstraling en was opgebouwd uit acht cirkels (de acht jaargroepen van de basisschool) en vier grotere cirkels (de vier jaargroepen van de opleiding). Daarnaast werden de woorden opleiding, onderzoek, ontwikkeling toegevoegd om de diversiteit van de school meer naar voren te laten komen. Een leuk detail: in het eerste ontwerp van het logo zat bordeauxrood. De mannelijke student die ook in de werkgroep zat vond dat het wel wat stoerder mocht. Het bordeauxrood heeft daarom plaatsgemaakt voor donkerblauw.

VAN PABO NAAR HOGESCHOOL

In de acht jaren na de lancering van het nieuwe logo met bijbehorende huisstijl is er veel veranderd op KPZ. De ad-opleiding Pedagogisch Professioneel Kind en Educatie werd ontwikkeld samen met het werkveld en collega's van Hogeschool Viaa, Landstede MBO en Menso Alting en is inmiddels een

gevestigde ad dat al jaren succesvol draait. Daarnaast is de master Leiderschap en Innovatie Kind en Educatie in haar derde jaar. Het aanbod van opleidingen in het domein kind en educatie is in de loop van de jaren steeds breder geworden. De naam Katholieke Pabo Zwolle dekte de lading niet meer, maar afscheid nemen van zo'n bekend merk, dat doe je niet zomaar.

Zo'n anderhalf jaar is er gesproken over de identiteit van KPZ en de naam. Ingrid Lammerse (voorzitter CvB): 'Onze katholieke identiteit en de daaraan gekoppelde waarden zijn merkbaar in ons onderwijs, onderzoek en in onze organisatie. We bespreken onze identiteit, koesteren persoonlijke aandacht, besteden veel aandacht aan reflectie, vierten onze identiteit en bieden een open deur en luisterend oor voor studenten en professionals. We werken samen met besturen en instellingen van alle denominaties en met hen die onze waarden onderschrijven. Om die open houding, toegankelijkheid en inclusiviteit te benadrukken, laten we onze katholieke traditie weerklinken in de letter K. De afkorting KPZ is een veel gebruikte en bekende afkorting. Om de verbinding met onze oorsprong te behouden en de waardevolle letters KPZ te koesteren, hebben we ervoor gekozen die letters te handhaven en te combineren met Hogeschool. Daarmee wordt onze afkorting ons nieuwe merk'.

In juli 2020 hebben we tijdens een online feest afscheid genomen van de naam Katholieke Pabo Zwolle en de nieuwe naam en logo gelanceerd. Hogeschool KPZ blijft een saamhorig, kleinschalig, veilig en persoonlijk middelpunt van het werkveld voor (toekomstige) leraren en professionals in het

Het logo dat was opgebouwd uit acht cirkels (de acht jaargroepen van de basisschool) en vier grotere cirkels (de vier jaargroepen van de opleiding).

domein Kind, Jeugd, Educatie, Gedrag en Maatschappij. Onze kernwaarden persoonlijk, uitzonderlijk, ontwikkelend en verbindend blijven onverminderd van kracht.

Wat mij vooral opviel tijdens mijn zoektocht naar de verhalen achter de logo's van KPZ is dat een logo een mooi tijdsbeeld geeft. KPZ is altijd in ontwikkeling en op kantelpunten is gemeend dat een nieuw logo een nieuwe boost kan geven aan een eigentijdse uitstraling. Een nieuw logo betekent echter ook afscheid nemen van wat geweest is, wat niet altijd makkelijk is.

Met dank aan oud-medewerkers Theo Hulshof, Marry Oost, Harrie Poulssen en Henk Swart.

BRONNEN

Van Lint, P. (2010). *KPZ 25 jaar Traditie en vernieuwing*. Zwolle: KPZ.

Lammerse, I. (juli 2020). Van Katholieke Pabo Zwolle naar Hogeschool KPZ. Interne memo.

OVER DE AUTEUR

Nanette Herfst is beleidsmedewerker PR & Communicatie Hogeschool KPZ

*De nieuwe naam en het nieuwe logo op de gevel:
Hogeschool KPZ*

